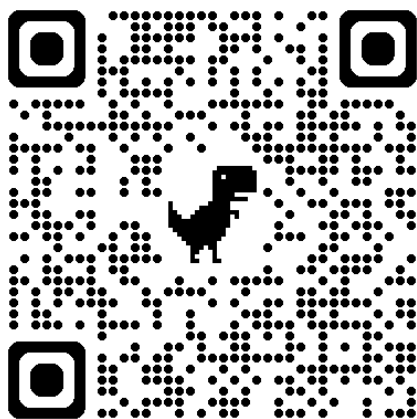

Člověk vám může dát cokoliv na světě, ale přesto to neznamená, že vám to člověk dá z lásky. Silné pouto si k vám dokáže vytvořit jen člověk, který s vámi zůstal i v těch nejhorších chvílích. Ten největší dar může být něčí přítomnost,

napsala ještě jako terciánka.
Žasl jsem už tehdy, jak dokáže o věcech přemýšlet.

**Dokážeš si
představit, že by
ses věnovala
herectví?**

Upřímně je to velice lákavá myšlenka. Nebudu lhát, moc ráda bych se tomu věnovala profesně, protože mi přijde, že divadlo je první věc, která mi dává smysl. Naplňuje mě to a poprvé pociťuji vášeň se něčemu opravdu věnovat. Studium by bylo to pěkné, ale na DAMU je přetlak, to zaprvé. Samozřejmě je tu mnoho dalších škol, ale nepředpokládám, že by dali přednost někomu ze všeobecného gymnázia před někým z konzervatoře. Pak je tu ještě fakt, že se tím člověk úplně neuživí nebo je to alespoň dost těžké. Takže zatím moc nevím.

**Máš nějaké další
projekty
v budoucnu?**

Nedávno jsem napsala písničku a byla jsem s ní dost spokojená a nakoplo mě to k tomu, abych začala psát další. Mám rozpracovanou hudební část a myslím, že slova přijdou sama. Teď mám takový výbuch inspirace a snažím se ho nějak zužitkovat. Jinak jsou tu takové dlouhodobější věci, jako třeba se Safezónou jsem taky začala teprve nedávno, ale to musím říct, že se dobře vyvíjí. Zanedlouho vydáváme téma, na kterém jsem graficky pracovala a doufám, že se to povedlo.

Emma B. (*2006), všestranný talent studentku vedl různými směry a předkládal jí různé možnosti – spolupráce s místní scénou vedle na pódium Nové scény Národního divadla, kde Emma tvořila v rámci týmu ND Young. Smysl pro věci veřejné, zájem o společenství lidí ji přiměl k účasti na mnoha inovativních projektech osvětového i pedagogického rázu (byla nominována na Cenu Jana Opletala za rok 2023). Pomínám vítězství v nesčetných soutěžích tanečních a výtvarných. Její činnost v Akademii se pak přirozeně dle této vytíženosti měnila: od prezenční po on-line, od pravidelné k občasné. Vždy ale projevovala zájem o tematiku těchto setkávání a dospěla i k vlastní umělecké prezentaci na jedné ze sociálních sítí (zhudebňování vlastních textů).

Její kreativitu jsem jako pedagog vnímal od prvního okamžiku, a když došlo k založení Akademie, Emma mi velice rychle potvrdila, že ve slovesném umění se vyjadřuje stejně přesvědčivě jako ve výtvarném, hudebním či pohybovém. Během prvního ročníku mistrovských zkoušek připravila výrazné příspěvky. Živě si vzpomínám na naši *literární štafetu* (2021), kterou jako jedna z mála dokázala vést, nikoliv se v ní jen pasivně potácet. *Slepá hodna za štěstím* (2021) zas dokázala její úzké sepětí s hudbou a výraznou senzitivitu vůči námětu a *Neznámá ze Seiny* (2021) zas lehkost stylizace s psychologickým mistrovstvím ve zkratce. Pro Emmino umělecké sdělení se stal specifickým elegický tón, plný lyrismu, barevných evokací a smyslu pro zvláštní odstín drsné reality, jež ale tone ve fantastických obrazech, až preludech. Takový ráz má již první text – *Stránka z románu, který je o mně* (2020), v deziluzivní podobě pak v *Ti druzí* (2021) nebo ve *Dvojníkovi* (2021), kde vše dostává navíc alegorickou podobu, tento směr vrcholí v próze *Co mi ty oči řekly* (2022). V její tvorbě pak nastává určitý zlom – po téměř roční odmlce přichází autorka nová, její tvarosloví zůstává, ale objevuje se naděje – v básni *(Ne)poznaná* (2023) například.

Ačkoliv byla nominována pokaždé, laureátkou se stala až ve školním roce 2022/2023, příznačně v kategorii Katharsis: „Za propracovaný text tematizující vztah jedince k sobě samému prostřednictvím sebereflexivního dialogu.“

Obsah

Stránka z románu, který je o mně (2020)

próza

Ti druzí (2021)

próza

Dvojník (2021)

próza

literární štafeta (2021)

literární experiment

Slepá honba za štěstím (2021)

próza

Neznámá ze Seiny (2021)

próza

Co mi ty oči řekly (2022)

próza

(Ne)poznání (2023)

poezie

Věta (2023)

reflexe

Stránka z románu, který je o mně

Pomalu klesám. Dál a dál, níž a níž do hlubin tmavého jezera. Hlavou mi prolétávají myšlenky, jestli tohle je ta správná cesta. A je vlastně vůbec cesty zpět? Pravděpodobně ne, ale kdyby náhodou. Moje mysl i pro tuto nereálnou možnost vytváří plány úniku, které by mě jako zázrakem osvobodily ze svazující palčivé bolesti na prsou. A pak už jen klesám dál a dál, níž a níž, jako když ulehávám do té nejměkčí postele plné růží se zákeřnými trny, které vás probodnou, pokud se nepatrně pohnete. Bez bolesti na prsou, s čistou hlavou bez myšlenek na únik. Do vody ještě tu a tam dosahuje nepatrné světlo. Zbylý kyslík se dostává na povrch. Tak moc chce ven, že mě zevnitř trhá na kusy. Tělo mi chladne. Začínám pomalu zavírat oči. Tma. Ticho. Smutek? Ne. Ten už mě konečně netrápí. Takhle prázdnou mysl jsem jakživ neměla. Nemusíte nic řešit, všechno se vyřeší samo, jelikož pojem problém tu pravděpodobně neexistuje. A i kdyby ano, vyřeší se snadno. Jen zapomenete. Jak příjemný by byl život bez starostí. Teď už to vím a také mám. Tedy když pomineme ten život. Asi mi zazlíváte moje rozhodnutí. Chápu to, některým to může připadat poněkud drastické a zřejmě i bezdůvodné, jenom že pro mě ne. Pro mě to byla jediná cesta. A možná se ptáte proč? Objasním vám to.

Když uděláte nějakou velkou hloupost, pak už se vám možnosti řešení pomalu tenčí a tenčí. A nakonec vlastně zůstane jen tahle. Nezáleží ani tak na tom, jestli jste někoho zabili, okradli nebo se z vás stal žhář kvůli vaší nemotornosti s manipulací se sirkami. Záleží na Vás. Vašem svědomí, jak dokážete nakládat se svými myšlenkami a kterou vypustíte na povrch, abyste se jí nechali ovlivnit. Musíte být silní, pokud chcete najít jiné řešení.

Jak už jste si asi domysleli, já jsem tu sílu neměla. Prostě jsem už chtěla mít od všeho pokoj. Ale nemyslete si, že bych byla nějaký masový vrah. Jen a pouze ke mně promlouvali lidé. Jejich nálady jsem do sebe nasávala jako chameleon měnící barvy každých pár minut. Jenže postupně úplně vymizely nálady dobré a zbyly jen ty, se kterými si lidé sami neví rady. Smutek, temno, ticho a ve stejnou chvíli neutuchající řev společnosti kolem vás. Snažíte se všem pomoci, zlepšit náladu a sami nemyslíte na tu svou. A tak se ve vás ten smutek, temno, ticho a řev hromadí, až jednoduše nejste nic jiného než chodící schránky plné chmurné nálady na rozdávání. Proto jsem musela něco udělat, jelikož už jsem byla jednoduše prázdná.

1. Proč vypravěčka vnímá klesání do hlubin jezera jako „jedinou cestu“ a jak vysvětluje své konečné rozhodnutí?
2. Jak autorka využívá kontrast mezi metaforou „měkké postele plné růží“ a „zákeřných trnů“ k popisu pocitu, který prožívá?
3. V textu se objevuje přirovnání k chameleonovi, který nasává nálady druhých. Je přílišná empatie pro člověka darem, nebo spíše nebezpečím?
4. Jak na vás působí moment, kdy kyslík, který chce ven z těla, „trhá postavu na kusy“, a následný přechod do tmy a ticha?
5. Všimněte si gradace pocitů (smutek, temno, ticho, řev). Jak tento postup pomáhá budovat vnitřní napětí textu?

Ti druzí

Pocit. Myšlenka, dojem, kterého se někteří bojí, ostatní na něj vsadí vše. Jeden by dal za druhého ruku do ohně, někdo jiný by se k němu ani nepřiblížil. Tak rozdílní, a přesto dosáhnou stejného výsledku, pouze jinou cestou. Ten, jenž věří, může získat nového přítele nebo se spálit. V obou případech mnohé pozná. Druhý osobu bedlivě pozoruje, vyčkává. Bud' dojde k rozhodnutí, že zmíněný by nemusel být hrozbou nebo se utvrdí v tom, že je lepší držet se od něj dál. Zůstává otázkou, kdo lépe uvažuje? Pokud riskujete a ukáže se, že člověk má dobré úmysly, navážete lepší vztah, než kdybyste k němu ani nepromluvili a přišli na totéž. Jestli se ale utvrdíte v opačném, bůh pomáhej těm důvěřivějším z nás.

Lidé jsou prazvláštní stvoření. Dokážou maskovat svoje emoce, obzvláště ty, o kterých nechceme, aby někdo věděl. Matka Země dosud nespátřila takového tvora. Tak společenského a zároveň uzavřeného. O to více nebezpečnými se stáváme predátory. Manipulátory. Ti, co dokážou zaměnit dvě strany mince, dvě osoby skrývající se uvnitř jedné bytosti, stávají se velmi zákeřnými. Mysl vám našeptává, že někoho znáte, jenže vy nemáte ani ponětí, kdo dotyčný vlastně je. Jak moc dychtí po moci, jak křehký se zdá, ale i to, jak zvráceným doopravdy je. Neočekávané, dosud nepoznané zlo kráčí po vašem boku. Ukryté tam hluboko uvnitř, čekajíc na svou příležitost. I tací jsou, kteří se domnívají o své nevině, v nich to taky dřímá. To zhoubné stvoření. Nevíme, čeho jsme schopní. Užívá naše svědomí. Někdy ani nevíme, že je uvnitř i když při každém rozhodnutí poklidně sedí na našem rameni. Pokud ho neovládnete, budete toho litovat. Zamotají vám hlavu do spleť lží, pomluv a chamtivosti. Vaše pocity, které doted' leželi pod peřinou myšlenkového sněhu, se derou na povrch. Výbuch. Po něm už jen prázdnota bez opravdových emocí. Všechno následující je jenom hra a faleš.

Je důležité to v sobě alespoň udržet, když už monstrum nelze ovládat. Někteří by mohli namítat, že tím zatajujeme své pravé já. Dokážeme si natolik věřit, vypustit tu stvůru ven a nést následky našich činů? A nebo jsme už dávno těmi monstry?

1. Jak autorka rozlišuje mezi přístupem člověka, který „vsadí vše na jeden dojem“, a člověka, který „bedlivě pozoruje a vyčkává“?
2. Jakou náladu v textu navozuje metafora „myšlenkového sněhu“, pod kterým leží pocity, a co symbolizuje následný „výbuch“?
3. V textu se píše, že lidé jsou nebezpečnými „predátory a manipulátory“. Je podle vás tato schopnost maskovat emoce nezbytná pro sociální přežití, nebo je to pouze negativní rys?
4. Jaký vnitřní neklid ve vás vyvolává představa, že „dosud nepoznané zlo kráčí po vašem boku“, zatímco vy si myslíte, že dotyčného znáte?
5. Všimněte si používání kontrastů (např. „společenský a zároveň uzavřený“). Jak tento stylistický prostředek pomáhá vyjádřit dualitu lidské povahy?

Dvojník

Pocit. Myšlenka, dojem, kterého se někteří bojí, ostatní na něj vsadí vše. Jeden by dal za druhého ruku do ohně, někdo jiný by se k němu ani nepřiblížil. Tak rozdílní, a přesto dosáhnou stejného výsledku, pouze jinou cestou. Ten, jenž věří, může získat nového přítele nebo se spálit. V obou případech mnohé pozná. Druhý osobu bedlivě pozoruje, vyčkává. Bud' dojde k rozhodnutí, že zmíněný by nemusel být hrozbou nebo se utvrdí v tom, že je lepší držet se od něj dál. Zůstává otázkou, kdo lépe uvažuje? Pokud riskujete a ukáže se, že člověk má dobré úmysly, navážete lepší vztah, než kdybyste k němu ani nepromluvili a přišli na totéž. Jestli se ale utvrdíte v opačném, bůh pomáhej těm důvěřivějším z nás.

Lidé jsou prazvláštní stvoření. Dokážou maskovat svoje emoce, obzvláště ty, o kterých nechceme, aby někdo věděl. Matka Země dosud nespátřila takového tvora. Tak společenského a zároveň uzavřeného. O to více nebezpečnými se stáváme predátory. Manipulátory. Ti, co dokážou zaměnit dvě strany mince, dvě osoby skrývající se uvnitř jedné bytosti, stávají se velmi zákeřnými. Mysl vám našeptává, že někoho znáte, jenže vy nemáte ani ponětí, kdo dotyčný vlastně je. Jak moc dychtí po moci, jak křehký se zdá, ale i to, jak zvráceným doopravdy je. Neočekávané, dosud nepoznané zlo kráčí po vašem boku. Ukryté tam hluboko uvnitř, čekajíc na svou příležitost. I tací jsou, kteří se domnívají o své nevině, v nich to taky dřímá. To zhoubné stvoření. Nevíme, čeho jsme schopní. Užívá naše svědomí. Někdy ani nevíme, že je uvnitř i když při každém rozhodnutí poklidně sedí na našem rameni. Pokud ho neovládnete, budete toho litovat. Zamotají vám hlavu do spleť lží, pomluv a chamtivosti. Vaše pocity, které doted' leželi pod peřinou myšlenkového sněhu, se derou na povrch. Výbuch. Po něm už jen prázdnota bez opravdových emocí. Všechno následující je jenom hra a faleš.

Je důležité to v sobě alespoň udržet, když už monstrum nelze ovládat. Někteří by mohli namítat, že tím zatajujeme své pravé já. Dokážeme si natolik věřit, vypustit tu stvůru ven a nést následky našich činů? A nebo jsme už dávno těmi monstry?

1. Proč autorka považuje za nebezpečné, pokud člověk své vnitřní „zhoubné stvoření“ neovládne, a jaké konkrétní následky to podle ní má pro svědomí?
2. Pracujte s obrazem „dvou stran mince“ v rámci jedné bytosti. Jak tento symbol souvisí s názvem textu „Dvojník“?
3. Zamyslete se nad závěrečnou otázkou: „A nebo jsme už dávno těmi monstry?“ Pokud by to byla pravda, jak by se změnil náš pohled na lidskou upřímnost?
4. Jak na vás emočně působí pasáž o „monstru“, které „poklidně sedí na našem rameni“ při každém rozhodnutí? Cítíte v tom spíše strach, nebo smíření?
5. Text je postaven na řečnických otázkách a přímém oslovování čtenáře. Zkuste analyzovat, jak tento způsob psaní nutí čtenáře k introspekci (pohledu do vlastního nitra).

LEKTOR

Svět, ve kterém tihle tři žili, byl krutý. A oni v něm žili dostatečně dlouho na to, aby to pochopili. „Lidé jsou zvláštní, připadala jsem si mezi nimi jako nahý, chodila jsem mezi stíny,“ řekla Lusiet, která odešla jako první. „Někteří mi připomínali křížovku – zpočátku Vás zajímají, jenomže pak pochopíte, co jsou zač – přečtete si to blbý slovo, tu jejich tajenku a najednou – prostě zmizí. Už Vám nemají, co říct,“ potáhl na závěr a potom v popelníku udusil svou poslední cigaretu. A co nám řekneš Ty, než se do tebe pustí a umlčí Tě nadobro?

EMMA

Pokynul hlavou směrem ke mně a místností se rozhostilo ticho. „Pro mě jsou lidi monstra, to nejhorší zlo... je až zarážející, že si my sami do čela volíme ty nejhorší. Prachsprostý zkorumpovaný zbabělce. Zlo vyhrává, když dobří lidé nic nedělají. Jenže tady, tady na Zemi, už zlo dávno zvítězilo a dobro leží pod drnem.“

LEKTOR

A přesto je tam všechny tři poslal. Uvidíme, co v nich je. Zejména ta třetí asi překvapí, myslel si. S její minulostí, život jí naučil spoustu triků. Otázkou ale je, zda chce být tím, kdo míchá karty.

EMMA

Jejich úkol byl důležitý. Vydat se do hlubin nejnižší vrstvy společnosti, která v daleké budoucnosti tvoří velkou část populace. Jen malá skupina lidí byla ale stále při smyslech, ostatní zešileli nebo zemřeli. Přestože žili ve spodních ulicích měst plných znečištěného vzduchu a stěží se užívali, jen oni nepodlehli zhroucené budoucnosti.

LEKTOR

Lékařka, psycholog, kriminalistka. Nerozeznatelní od vojáků, kteří tu občas projdou a zase zmizí. Uniformy nechrání pokud jde o Poslední. Poslední, tak se jim říká, protože už nemají, co ztratit. "Koukneme do téhle čtvrti?" zeptal se August a hlavou pokynul směrem ke zdevastovanému atrium, ptal se jí, bezpečnost má na starosti ona.

EMMA

Celá budova byla neudržovaná a ve fázi rozkladu. Při pomyšlení na podmínky Posledních ji ale napadlo, že by atrium mohlo skrývat život, nebo alespoň to, co z něj zbylo. Opatrně vstoupili a sloupec světla ozářil vzdálenou chodbu. Vzduch byl zatuchlý. Došli až k velkému prostoru s vysokými stropy, kam by za příznivého počasí sluneční paprsky klepaly na řady oken lemující zchátralé stěny.

LEKTOR

Bývalá knihovna, napadlo jí, chodila sem jako malá holka. Pes baskervillský, to byla její první knížka. "Tam, podívej!" ozval se psycholog. Kužel baterky posvítíl za jednu velkou skříň. Sáhla po zbrani a šla po zvuku.

EMMA

Když ji namířila do prázdného prostoru mezi regály knihovny, zvuk najednou přestal. Mohlo jí dojít, že celé hlubinné vrstvy společnosti budou promořeny myšmi a potkany. Náhle zaregistrovali kroky o pár regálů vedle. Neslyšně se plížili knihovnou. „Ani hnout! Nepokoušej se o žádné triky nebo víš jak to skončí”.

LEKTOR

"Dobře, dobře," ozval se povědomý hlas z temného kouta. Zopakovala, že chce vidět ruce a tak proti ní ze tmy vystoupila žena jejího věku, její výšky, její barvy vlasů, jejího držení těla, její tváře. To jí na chvíli úplně vyvedlo z míry. Málokdy se vám přece stane, že proti vám stojí s rukama za hlavou, s ušpiněným obličejem, člověk, který jako by vám z oka vypadl. Chvíli bylo hrobové ticho.

EMMA

„To nemůže být pravda...." všichni najednou zašeptali. „Neboj, taky jsem si kdysi myslela, že jsme přišla o rozum, ale vyslechni mě" odvětila neznámá nositelka známé tváře s klidným hlasem. „Musíš tvořit stejná rozhodnutí jako já jinak vše změníš" Všichni na ni stále nechápavě hleděli. „Přestaň nás tahat za nos a řekni nám pravdu. Kdo jsi?"

LEKTOR

Oslovená spustila: jméno, den narození, poslední místo bydliště, jméno matky i otce. Lékařka a psycholog se dověděli o své kolegyni spoustu nových věcí. Ta ušmudlaná, co před ní klečela, měla v tu chvíli navrch, zatímco inspektorka ztrácela nervy. Proto se zeptala, i když znala odpověď: "Máš zbraň!?" Zlomemk vteřiny rozhodl...

EMMA

„Vážně si myslíš, že by tahle mohla mít zbraň?“ s posměšným tónem se zeptal kriminalistky psycholog. Pro jejich překvapení jim ale odpověděla: „Jak bych potom dokázala přežít tam venku, vy snad nevíte co se děje? Co se skrývá mezi Posledními?“ Opatrně si sáhla za opasek a světlo světa spolu s trojicí průzkumníků spatřilo neznámý malý přístroj.

LEKTOR

"Takže malá zlodějka identity?" ušklíbla se inspektorka a vytrhla jí přístroj z ruky. "Vyfotiš někoho, získáš jeho podobu i know-how, obsluha primitivní..." pronesla spíš ke svému doprovodu, asi se s tímhle typem techniky nesetkávají denně. "A jak..." ptal se cvokař. Dořekla to za něj: "Asi mě uviděla někde na obchůzce, teď se podíváme, co jsi zač!" Tlačítko resetu však bylo zničené.

EMMA

Přestože se snažila působit při věci a sebejistě, byla v koncích. „Proč bych chtěla být zrovna tebou? Co když je tohle moje pravá tvář?“ obořila se na ni ta druhá. Kriminalistka znejistila a přistoupila blíž k neznámé. „Dobrá tedy, pominu tvé lhaní, chci ale vědět jednu věc. Proč potřebuješ měnit svou identitu, souvisí to nějak se zhroucením spodiny společnosti a zmizením tolika lidí?

LEKTOR

Pak už mlčela. Mlčela na stanici, mlčela v zadržovací vazbě. "Jak asi mužů stanovit diagnózu, když jste to vlastně vy?" ohradil se psycholog. Popuzen nedočkavostí inspektorky navíc napsal, že zadržena není nebezpečná. Věděl totiž, že celý jsou plné a že kriminalista ve službě má povinnost se o zadrženého postarat, i kdyby ho měl celou noc hlídat ve vlastním pokoji.

EMMA

A tak udělala. Dovedla ji do malého bytu, který byl součástí vysokého panelového domu, ty tvořily celá města vyšší společnosti, přelidnění bylo skličující. Byt byl uklizený, ale nezdálo se, že by kriminalistka v prostoru často přebývala, zřejmě byla stále v jednom kole. Zavedla Ines do pokoje a přitom pronesla: „Kdyby jsi dostala myšlenky na útěk" a sevřela její zápěstí do jakéhosi náramku.

LEKTOR

Návštěva pak suverénně šla do ledničky a vzala si kolu. Kriminalistka vybuchla: "Přestaň s tím!" "S čím jako?" uculila se Ines. "Hraješ si na mě, nedělej to, nebo ti udělám to, co jsem udělala bratrovi v osmi letech a ty sakra víš, o co jde!" Poslední polkla naprázdno a od té chvíle večer probíhal již v poklidnější atmosféře.

EMMA

Ruch ulic pomalu slábl, bylo po půlnoci. Společně seděly na pohovce v obývacím pokoji, obě se sklenkou vína v ruce. "Snažila jsem se protloukat, jak to šlo, oproti tomu dole tady vládne klid" podotkla Ines zatímco shlížela z okna na ozářenou ulici, neonová světla jí navozovala pocit omámení. "Co když jsme jeden a týž samý člověk?" dodala. "Asi bys už měla jít spát." Kriminalistka se bez emocí zvedla a odešla do svého pokoje.

LEKTOR

Za svítání druhého dne byla Ines pryč. Kriminalistka aktivovala lokátor bezpečnostního náramku. Zapípal, ale na jejím vlastním zápěstí. S tušením čehosi neblahého vyrazila nejkratší cestou na stanici. Stráž objektu po jejím ohlášení otálela, ale pak ji vpustili dovnitř.

EMMA

Vtrhla do místnosti se zabavenými věcmi. Spolu s Ines zmizel i její přístroj. Kriminalistce se vybavila otázka, kterou Ines pronesla včera večer. Jsou opravdu jedna osoba, pouze s rozdílnými životy? Kam Ines utekla bylo záhadou, co bylo důvodem jejího útěku také. Pověřená trojice se vydala pátrat zákoutími vyšší třídy.

LEKTOR

Psycholog Raven se zeptal přímo: "Kam bys šla ty?" Přemýšlela jen okamžik, v duchu před ní vyvstala zanedbaná, ale dříve luxusní budova interhotelu. Co jí tam tak táhlo? Vzpomínky na předchozí práci, vztah, který najednou utnula tahle doba, stejně jako její předchozí život. "Mám ta nejsilnější sedativa," špitál lékařka Ella.

EMMA

Budova byla rozměrná, lidí tu ale nebylo mnoho. Výtahem se přemístili do druhého patra, když najednou zahlédli ušmudlaný kabát Ines. Po pár vteřinách už byla opět lapena, byli na cestě na stanici. Ines se zlomila. Prozradila jim svůj plán, už nezbývá moc času.

LEKTOR

"Jsem ty," pohlédla do očí inspektorce. "Zkusila jsem tohle všechno zvrátit," drtila mezi zuby. Všichni tři se kolem ní shlukli. "Za chvíli se asi rozplynu," řekla a inspektorka cítila slzy. Pak další pohled do očí, a byla v něm prosba, zcela konkrétní.

EMMA

V tu chvíli ji už nestihla vyslovit. Stačil pohled, pohled Ines skrz orosené oči, říkající celý svůj příběh, svou minulost a posledních pár sekund budoucnosti. Kriminalistka jako by se s Ines propojila, prozřela, přečetla ji, její tajenku. Ines byla pryč, tentokrát navždy. Naděje, dobro opět povstalo a to Inesinou smrtí.

1. Jaké je hlavní tajemství postavy Ines a jaký vztah má k identitě kriminalistky, která ji zadržela?
2. Jak se v tomto experimentálním textu liší autorský styl „Lektora“ a „Emmy“ a jak to přispívá k dynamice vyprávění?
3. Text vykresluje dystopickou budoucnost s „nejnižší vrstvou společnosti“. Jaké etické otázky vyvolává existence technologie na „krádež identity“?
4. Jak na vás působí závěrečné „prozření“ a smrt Ines, která je popsána jako zrod nové naděje a dobra?
5. Zaměřte se na budování dialogu. Jakým způsobem autorka skrze přímou řeč charakterizuje napětí mezi psychologem, kriminalistkou a Ines?

Slepá honba za štěstím

Edith musela dodržovat zásady tehdejší etiky. Neprojevovat se, přitakávat, souhlasit. Nedej bože, aby nezmizela v jednotě společnosti spadající pod idylický systém. Nejdříve se to zdálo jako nemožné, ale co je nemožné může se možným stát, a proto nakonec zvyk pohltil každý z jejich dnů. Pro své okolí mohla být tou dcerou prodejce denního tisku se samozřejmou regulací, tou spořádanou dívenkou ve velkém městě, přesto pro její sny příliš malém. Uvnitř se ale skrýval všem, kromě Edith, naprosto cizí člověk, část její osobnosti uzavřené v temné místnosti. Jenže i na něj dopadla léta psychického nátlaku, čím dál víc se začal podobat představě, jež se ona sama snažila každý den promítat na své okolí. A tak její jediný záblesk naděje na lepší život pomalu slábl. Své strádání se snažila vyplnit bláhovými nápady, po jejichž vypaření se opět ponořila hlouběji do propasti bezmoci. Bláhové lapání po paprscích štěstěny proudících všude kolem ní, byly skoro na dosah. Čím blíže se totiž něco zdá, tím dál to doopravdy je. Radost a štěstí se staly žádaným zbožím, nikdo ho ale neměl. Edith následovala špatné cesty k jejich získání, nevědomky ničila své šťastné vzpomínky, nedosažitelnou kapku víry v lidstvo.

1. Co je příčinou toho, že se vnitřní osobnost Edith začala podobat představě, kterou se snažila pouze předstírat před okolím?
2. Jak autorka pracuje s motivem „paprsků štěstěny“, které jsou téměř na dosah, ale přitom se vzdalují?
3. Proč autorka tvrdí, že Edith následovala „špatné cesty“ k získání štěstí a tím si ničila vlastní vzpomínky?
4. Jaké emoce ve vás vyvolává obraz postavy „topící se v propasti bezmoci“, zatímco se snaží zachytit kapku víry v lidstvo?
5. V textu jsou personifikovány abstraktní pojmy (např. zvyk pohltil dny). Jak tento prostředek pomáhá čtenáři lépe si představit psychický nátlak na postavu?

Neznámá ze Seiny

Prodrala se houštím, když narazila na les. Zarazilo ji, že všechny stromy byly mrtvé. Z mohutných kmenů čouhaly jen pahýly uschlého dříví, tvořící korunu, v níž už dlouho ptáci nezahnízдили. Jediným zvukem, doprovázejícím hlasy našeptávající jí únik z tohoto světa, byl vítr, který se snažil dostat se skrz větve nebohých alejí. A tak pokračovala na své cestě za koncem jejích dnů. Zbytky lesa, který tu ještě kdysi majestátně stál, byly rozlehlé. Stále ale nechápala, co mohlo zapříčinit jeho zkázu. Požár to být nemohl, to by se brodila popelem a dřevo by se zdálo být bičováno plameny ohně. Jako kdyby lusknutím prstů, jediným okamžikem, zmizel z místa život, jenž se už nikdy nevrátil do dosud tepajících letokruhů historie. Vnořením do lesa ztratila poslední myšlenky na cestu zpět. Stále přítomné ticho ji děsilo, ale přesto neodstoupila od svého rozhodnutí. Asi ji už nebavily strasti života, asi nepoznala štěstí, kdo ví. Les nebral konce, chodila snad v kruzích? V tom jí to došlo. Bylo to bludiště pro lehkomyšlné, pro ty, kteří to nemyslí vážně, pro ty, jenž jeden pád znamenal zhroucení všeho, na čem jim kdy záleželo. V realitě to ale bylo pouhé zaškobrtnutí, kterým si procházejí všichni, ne všichni ho berou na lehkou váhu. Jakmile procitla, pochopila oč se příroda snažila, les se rozestoupil, protože sám procitl jejímu zármutku. Najednou v dáli spatřila kamenitou pláž. Vydala se jejím směrem a vystoupila z lesa. To moře, voda, vlny, vše bylo černé jako smrt. Zahltla ji úzkost z pohledu na obrovskou plochu prázdné temnoty. Přišla blíž. Postavila se na velký, vlnami obroušený kámen. Zavřela oči a vnímal pouze vítr, snažící se ji odnést daleko od neznáma, od tajemného moře, jímž nepronikl žádný paprsek světla. Slunce opustila snaha dohlédnout alespoň pár metrů pod hladinu a nechalo mraky převzít kontrolu nad nebesy. Pokusila se přijít ještě o něco blíž, chodidla jí téměř zalévala černá smůla. Přestože ji odrazovalo se vody dotknout, začala pomalu nořit své dlaně do tmavé tekutiny. Jakmile se jen pouhá kapka střetla s její kůží, vše jako by se najednou zastavilo. Cítila, jak jí směrem od rukou procházejí mrazivé jehličky. Sotva doputovaly k hrudníku, našly si cestu k jejímu srdci, které následně ztuhlo v chladném ohromení a rozdělilo se ve dvě. Dále se hrnuly malými skulinkami až k jejím šedým očím, oslepla. Neměla kontrolu nad svaly v jejím těle. Jediné, čím byla schopná minimálně pohnout byl její obličej, rty se jí zformoval do překrásného úsměvu. Poklidná smrt ji osvobodila od nesnesitelného žalu, alespoň v jejích posledních okamžicích měla důvod k úsměvu. Ale přeci nezemřela. Pouze její duše opustila svou schránku. Tělo si nazpět vzala Matka příroda. Moře ji pomalu pohlcovalo, odnášelo dál a dál, s úmyslem uchovat ji na svém dně jako všechny ostatní, které též zbavilo přebývání v hmotném těle. Osud se ale nechtěl tak rychle rozloučit s naší neznámou. Bouře začala nekontrolovatelně měnit vlnobití a tím mořské proudy až ji voda zanesla

doprostřed města zamilovaných. Zanedlouho bylo nalezeno její tělo. Fascinujícím elementem, a též poznávací značkou nejen detektivů, zabývajících se případem dívky, která se z čista jasna objevila bez dohledatelné identity v Seině, byla její krása. Jemnost, ten úsměv, představující její poslední emoci na tomto světě, s níž našla svůj klid.?

1. Proč les v textu tvoří „bludiště pro lehkomyšlné“ a co se stane v okamžiku, kdy postava pochopí jeho smysl?
2. Jakými smyslovými obrazy autorka popisuje mrazivou smrt postavy v černém moři (např. mrazivé jehličky, ztuhlé srdce)?
3. V závěru se píše, že duše opustila schránku a tělo si vzala Matka příroda. Je smrt v tomto textu vnímána jako tragédie, nebo jako vysvobození?
4. Jak na vás působí kontrast mezi „překrásným úsměvem“ mrtvé dívky a „nesnesitelným žalem“, který ho předcházela?
5. Všimněte si popisu prostředí (mrtvé stromy, černá voda). Jakou barvitost slov autorka používá k vytvoření tísnivé atmosféry?

Co mi ty oči řekly

Zahleděna do odrazů barevných střepů na obloze za doprovodu dunivých ran, měla opět ten zvláštní pocit. Jako kdyby se uzavírala smyčka a ona byla opět na začátku, jen se vzpomínkou na minulé léta. Další narozeniny, prázdniny, školní rok, Vánoce. Znovu opakující se uzly, něco jako „významné“ dny, na smyčkách, které si postupem času hromadíme na pletacích jehlicích. Přesto vám ale každý z nich připadá čím dál tím všednější. O rok starší, dva měsíce, jež uplynou mrknutím oka, navršení učiva, jež se zoufale snažíte zapamatovat alespoň do další zkoušky, po které však informace záhadně zmizí, a konečně – společné chvíle s lidmi, jež si na své jehlice za moment navléknou další smyčku, stejně jako vy. Pokud vám to jednou nestačí, můžete je prožít znova a znova, nebo ještě jednou. Ze začátku se zdají být zábavné, plné zážitků a vzpomínek, jenže i ty se časem rozpletou. A vám už nezbyde nic jiného než snaha, naděje, že někdy opět naleznete podobný pocit pod horou zašmodrchané vlny.

Přestože půlnoc byla passé, ulice stále žily. Pokud tedy počítáme za život ty, kteří se v důsledku alkoholu či jiných omamných látek nekontrolovatelně smějí, potácejí se, ne-li zakopnou o vlastní nohu. Často právě ti mají život snazší, neví o sobě, nejsou schopni pojmut komplexní myšlenky, a proto se kvůli nim nemusí denně trápit. Ale co je to za život.

Zatímco procházela skrze podivnou atmosféru města, nedokázala mít prázdnou hlavu. Její oči těkaly po místě, které nepoznávala a při každém pohledu ji mrazilo zvláštní tušení. Došla až ke skalní vyhlídce. Posadila se na ztrouchnivělou lavičku, kterou obepínal břečťan plazící se od nedaleké stěny bytového domu. Topící se v zoufalosti, snažila se zapomenout na pohled v zářící město plné světél a příležitostné barevné exploze střepů, které už naštěstí i pro jiná stvoření pomalu ustávaly. V tu chvíli zpozorovala v periferním vidění černou šmouhu táhnoucí se podél rezavého zábradlí. Nedokázala identifikovat, oč se jednalo. Možná to bylo kvůli slzavým očím, možná kvůli vyčerpané mozkové kapacitě. Ta věc se pomalu plazila směrem k ní, až se ocitla přímo pod lavičkou. Pohltil ji strach, když tomu cosi pohlédla do oranžově planoucích očí. Z vyzábělých končetin a umaštěné srsti nebohé bytosti byste nerozeznali, že se jedná o zuboženého kocoura. I ona s tím měla zprvu trochu problém. Kocour však nelenil, nabyl sil, vyšvihnul se nahoru a důstojně zaujal místo na lavičce vedle ní. V tu chvíli jako by se ocitli někde jinde, přestože byli stále přítomni ve výšce nad městem. Netušila, kde je, zda se jí před očima zmítají bludy nebo jestli je to vlastně ona. Za to mohl on. Byl to vůbec kocour, jak se tu objevil, odkud pochází, může mu důvěřovat a proč jí napadají tyto otázky ve vztahu k obyčejnému kocourovi? Opět se zadívala do jeho očí, ale už od něj nemohla svůj pohled odtrhnout jako před tím. Začalo ji pálit na hrudi, když k ní kocour vnitřně promluvil. „Jak se svým

svědomím dokážeš ještě žít? Ublížila jsi tolika lidem a stále cítíš soucit jen vůči sobě? A tak tady sedíš, v šeru pod světlem pouličních lamp a lituješ se. Vskutku úcty hodné, řekl bych až žalostné. Ale to jste vy, lidé. Myslíte jen na sebe a vždycky budete jen abyste neranili svou ubohou duši. Bezpáteční, nepoučitelní i přesto, že chcete, aby se historie neopakovala. Nevidíš snad sama, že vaše celá existence je naprosto k smíchu? Zbytečná, nevýznamná... “ Nemohla ze sebe vydat ani hlásku, slova jí přestala dávat smysl. Emoce se v ní bouřily, vřel v ní vztek a zároveň ji objímal chladný stud. Jak se opovažuje na něco takového vůbec pomyslet, kde se v něm bere ta drzost vůči ní a celému světu. Někde hluboko ovšem věděla, že kocourova slova moc dobře znala. Sama se jimi bičovala každým dnem i když doufala v opak. Cítila se prázdná, už to skutečně nebyla ona, byla pryč. Konečně dokázala pravdě pohlédnout do očí. Tu pravdu, kterou si nechtěla přiznat, ale nemohla fyzicky unést, a proto pomalu slábla pod tíhou viny, až docela úplně strnula. Chladná tam čekala až do brzkých ranních hodin, dokud ji pod skalní vyhlídkou neozářily jemné sluneční paprsky lednového dne.

1. Kdo je černý kocour, který k dívce promlouvá, a co jí vyčítá ohledně jejího svědomí a vztahu k druhým?
2. Jak v úvodu textu funguje metafora „pletení“ a „smyček“ pro popis lidského života a ubíhajícího času?
3. Souhlasíte s výrokem kocoura, že lidská existence je „zbytečná a nevýznamná“, nebo je to jen projev dívčina vnitřní rozervanosti?
4. Jak prožíváte moment, kdy dívka „strne pod tíhou viny“ a zůstane chladná čekat na první sluneční paprsky?
5. Text kombinuje lyrické popisy s drsným dialogem. Jak tento přechod od popisu města k vnitřnímu hlasu kocoura ovlivňuje tempo příběhu?

(Ne)poznání

*Nevidět nebylo nikdy tak snadné,
tak proč si všímáš, když jsou oslepení.
Jedna, jediná plná světla,
u druhých nacházíš odcizení.*

*Zmítáš se v sobě, oči těkají po okolí,
začni křičet, řvát, kopat kolem sebe,
třeba tě konečně uslyší, jsi bláhová.*

*Je ticho, kopretiny šly spát,
tvoje realita do střepů se vpíjí.
Den, noc, kde jsem, kdy jsem?
usínám, myslím...ten jekot pomíjí.*

*Směs vášně a zášti,
sladký nebo trpký plod?
Přešla tě chuť, zármutek zvítězil,
ani váha naléhání tvých slov
nic nezměnila.*

*Chci se smát, točit se v kruzích, ječet,
Jsem blázen, bláznem svůj vlastní kat,
Šílím, přestávám milovat.*

*Vzhlednu
Jedinou emocí odrážející se mi v očích,
ten pohled nedá znát.*

*Samota podobá se té vášni a zášti,
Je pryč, ona líbezná sestra milostivá.*

Zůstává jen opuštěná hnědovlasá hnědooká prázdnota.

Také už nevidím, nechci vidět.

*Neslyším, hluchý mýlí se,
postrádám svůj hlas.*

zase to ticho

Ani ty oči už nemluví.

Nevnímá, ztracená uvnitř, třeba to jednou pochopí.

Třeba to jednou zapomene, usne a neprobudí.?

1. Co vyjadřuje metafora „kopretin, které šly spát“, v kontextu rozpadající se reality mluvčí?
2. Jakou náladu v básni vytvářejí kontrasty jako „směs vášně a zášti“ nebo „sladký a trpký plod“?
3. Proč se mluvčí označuje za „blázna, který je svým vlastním katem“? V čem spočívá její sebedestrukce?
4. Jaký pocit ve vás zanechává závěrečné přání postavy „usnout a neprobudit“ po ztrátě vlastního hlasu? Srovnajte s jiným autorčiným textem (QR kód).
5. Jak v básni funguje opakování motivu „nevidění“ a „neslyšení“ pro vyjádření izolace od okolního světa?

Věta

Jako kdybych se postupně stávala strnulou. Upřeně zírám na šedou zeď před sebou a nepoznám, jestli mi hlavou běží tolik myšlenek, že se z nich stává celistvá hmota nebo jsem naprosto prázdná. Tenhle pocit zažívám čím dál častěji. Pocit prázdnoty, který se vždy po dlouhém dni přikrádá jako nezvaný host. Na rozdíl od cizince už je to starý známý, pro jednu ho nevnímám jako zloděje, spíš než jako starce, který mě ovine kolem ramen a najednou se celý svět prohýbá pod vahou jeho slov. Hučí a mluví a říká, že už bylo dost a že už je večer a že se mám zastavit a že musím domů a že mi jede autobus a že včera a zítra a pozítří a za měsíc a za rok a... Potom se zastavím. Sedím. U sebe v pokoji, sama, bez starce, bez myšlenek, v tichu. Jako kdybych se postupně stávala strnulou. Upřeně zírám na šedou zeď před sebou. Pohled mi pomalu uhne doprava. „Pomáhat druhým je snadné, ale dávat jim kus sebe je ta nejnáročnější věc na světě.“ Přečtu si to znova.

Slova stárnou, s časem dostávají jinou vůni. Slovo časem zraje, čeká, samo se ovšem nemění. Ten, kdo ta slova čte zraje s nimi. Zraje, aby je mohl jednou pochopit. A čas jen přihlíží, pozoruje ty oba a čeká na ten jeden jediný večer, kdy upřeně zírám na šedou zeď před sebou a pohled mi pomalu uhne doprava. Ta slova mě kdysi dávno potěšila, ale nerozuměla jsem jim natolik, abych je dokázala pochopit. V ten večer, kdy už stařec neseseděl vedle mě a já byla opět opravdu sama, ta tíha a stín odešli spolu s ním. Uvědomila jsem si, že tu po mně zbude jen prázdnota. Ale na rozdíl od té prázdnoty, kterou přinášel on je to prázdnota, již přináší někdo jiný. Přináším ji já sama. Prázdnotu, jež by se měla přejmenovat na teplo a v druhých zanechá malý plamínek. Světélko, které pulzuje, směje se a pomáhá člověku, když je obloha zahalena tmavými oblaky. Tahle světélka jsou mnohem větší spolu, semínka zasazená tam, kde jsem se mihla, tam kde jsem promluvila, usmála se nebo přihlížela. Nevyhasínají. Každý je někdy střeží a i když na ně časem jen tak zapomene, pořád tam ještě jemně plápolají. Čeká spolu s časem, tohle plápolající semínko, zraje spolu s člověkem a nenechá ho v prázdnotě slova, kterému teď nerozumí. Ale jednou, až přihlížející čas pokyne, v ten jeden jediný večer ho pochopí.?

1. Jak autorka v textu vysvětluje rozdíl mezi „pomáháním druhým“ a „dáváním kusu sebe“?
2. Jak je v tomto textu personifikována únava a čas prostřednictvím postavy „starce“, který člověka ovine kolem ramen?
3. Co podle vás znamená myšlenka, že „slova stárnou a s časem dostávají jinou vůni“? Mění se význam slov, nebo my sami?
4. Jak na vás působí proměna „prázdnoty“ v „teplo“, které v druhých zanechává plamínek světla?
5. Všimněte si, jak se v textu opakuje scéna „upřeného zírání na šedou zeď“. Jak toto opakování zdůrazňuje proces dozrávání k pochopení?

to zda' nad slunce jasne, ~~tak~~ tak
budova byl ten problem, demolice by
Jenže to prave peklo teprve prijde. Lid
i po čtyřech, se trouší do třídy. Lidstvo
myšlenky, a přesto, že škola by mohla
vyjímku. Prázdné pohledy, slova, kritik, da
nědávaš pozor, co z tebe bude... mi
opravdu: nemám dobrý den, musím si ^{vybíř} svou
můj ideální ~~prv~~. Nejhorší, že všeho je
fyziku nebo matematiku? tak to jsi stončil
ždy si na něco hraje, vždyť divadlem poh
itel, lžeme si a z našich vztahů se vytr
náš škola dělala pouhé ~~okraj~~ ^{figurky}, které ~~ne~~
lednou dat, než na hracího pole. Jako by
citné stvůry, jejichž cílem je nasytit své vla
to, že škola horší než-li peklo zda' se by
Ale ~~ten~~ ^{ten} původní ~~se~~ se dávno vytratil
tem, opisování a matematickými funkcemi. Š
vědo mostech, upřímně nejsem si jistá jest
Tohle místo peklu podobné je o poznávání
jsou ~~schopni~~ schopni, co se společnost, uděla
vrita. Kdyby jen tohle lidé věděli a nesnažili
by tohle peklo přec, nemuselo peklem bý